

מכותל הישיבה

עלון תורני חודשי מבית מדרשם של תלמידי ישיבת הכותל

פרשת תזריע-מצורע

אייר – יום העצמאות

גליון 8 | ג' באייר התשע"ז

כניסת שבת: 18:39

יציאת שבת: 19:55

תשובת המצורע

אפי וינשטוק (ש"ה)

מאמר פתיחה לזמן ק"ל

בפרשתנו אנו נפגשים עם נגע הצרעת שבא על עוון לשון הרע. תהליך כפרת החוטא כוללת בתוכה הקרבת שתי ציפורים עץ ארז שני תולעת ואזוב. רש"י בפרשת מצורע (יד), מבאר שתהליך הכפרה מהווה מעין תשובת המשקל על העוון שבעקבותיו נגרם נגע הצרעת ח"ל "לפי שהנגעין באין על לשון הרע שהוא מעשה פטופטי דברים לפיכך החקקו לטהרתו ציפורים שמפטטין תמיד בצפצוף קול, ועץ ארז - לפי שהנגעים באים על גסות הרוח".

הרעיון העולה מדברי רש"י מסמל עבורנו התוויית דרך במהותה של החזרה בתשובה. החטא יוצר פגם בנפש, והתיקון לחטא יתבצע בעזרת השימוש באותו כוח לצורך מגמה חיובית, ועצם דבר זה יוצר תהליך של תיקון. לכן, מצווה התורה על החוטא בלשון הרע שאופן כפרתו יתבצע בעזרת כלים המרמזים על תיקון אותה המידה שנפגמה. הציפורים כנגד הפטופוט ועץ הארז בגלל גסות הרוח. חטא הוא מלשון החטאה כלומר האדם השתמש בכוח מכוחותיו שזה דבר חיובי אבל הוא החטיא את מטרתו כיוון שהשתמש בו לרעה, ולכן דווקא כאשר הוא ישתמש באותו כוח לדבר חיובי יתוקן אותו הכוח ויעלה לקדושה. **ניתן לקחת יסוד זה וללמוד ממנו לכל תהליכי התשובה שאדם נפגש בהם במהלך התקדמותו הרוחנית.**

תשובת המצורע מתקנת ביחוד את קדושת הדיבור, שהרי חטא בדיבור, ותשובתו היא לתקן את פגם הדיבור. כתוב בגמ' בסנהדרין (צט): "אדם לעמל יולד אמר רבי אליעזר: איני יודע אם לעמל פה אם לעמל מלאכה? כשהוא אומר 'נפש עמל עמלה לו כי אכף עליו פיהו', הוי אומר לעמל פה. ועדין איני יודע, אם לעמל תורה אם לעמל שיהיה? כשהוא אומר לא ימוש ספר התורה הזה מפיה ויהיה בו יומם ולילה, הוי אומר לעמל תורה", כלומר מטרת האדם היא ללמוד תורה וזהו תיקון הדיבור בצורה הגבוהה ביותר. נאמר "ולרשע אמר מה לך לספר חוקי" מכאן למדו החפץ חיים ור' חיים מוולאז'ין שעל האדם הניגש ללמוד תורה ראשית להרהר בתשובה כדי שיצא מגדר רשע, ומבואר בגמ' בקידושין (מטב) שמספיק הרהור תשובה כדי להפוך לצדיק גמור (שהאומר 'הרי את מקודשת לי על מנת שאני צדיק גמור - מקודשת, שמא הרהר בתשובה).

כדי שנוכל לקלוט בקרבנו את התורה באופן זך ושלם עלינו להיטהר ולעשות תשובה כשלב מכין ללימוד עצמו. הרב קוק כותב (אורות התורה ו' ב') "לפי ערך בהירות התשובה שלפני הלימוד תגדל בהירות ההבנה של הלימוד", כלומר אומר לנו הרב שתשובה שלפני הלימוד וההכנה ללימוד כל כך חשובים שזה משפיע אפילו על הבנת הלימוד עצמו. רעיון זה טמון אף במצוות ספירת העומר שאנו סופרים בימים אלו. בזוהר הקדוש מובא ששבעת השבועות בספירת העומר מקבילות לשבעת ימי הטהרה שנידה סופרת על מנת להיטהר לבעלה. ספירת העומר מסמלת תהליך של הטהרות והתקדשות לקראת קבלת התורה כדי שנקבל את התורה בצורה מתוקנת ומועילה ביותר. **אנו עומדים בפתחו של זמן קיץ וזו הזדמנות לכולם לעלות מדרגה וללמוד תורה מתוך תשובה גדולה.**

זמן קיץ מוצלח לכולנו!

מזל טוב!

לזיו ודנית ארזי (תלל) על

הולדת הבת!!!

לאביעד ושרה קרבלו (ש"ז)

לרגל הולדת התאומים!!

לנהוראי ותמר שרים (ש"ז)

לרגל הולדת הבן!!!

מזל טוב לאסף לוויט לרגל

ארוסיו עם אסתר פורת!

+ מצאת כסף בישיבה – למי
הוא שייך? **אלון חודשי – פינת**
ח"מ' - ר' אלון אלהרר עמ' 2.

+ הגר"מ חרל"פ על השואה
ומדינת ישראל – עמ' אחורי.

לתגובות ושליחת מאמרים:

Mikotel111@gmail.com

א. מערכת: זיו ששון ארזי

"אני מעיד לפני ראש הממשלה, שבשעה
שבת לפניי חייל מצבא ישראל אשר הקדיש
עצמו ללחום בעד ישראל, בעד עמנו, בעד
ארצנו, אני מנשק אותו מקדקדו עד רגליו"

(הרב יוסף מנשה חרל"פ ח' תולדות הברי"א ט"ז' 389)

העלון מוקדש לע"נ גוטה יקוט בת איזה

ולע"נ ששון בן לאה

ברוך ה' שזכינו ועם ישראל זכה להקים מדינה. לא סתם הכרת המדינה נעשתה דווקא בימים אלו שבהם אנו אבלים על חורבנה של מדינה שניסינו להקים בעבר.

מסופר על הרב צבי יהודה שמאוד הקפיד על תלמידיו שיתגלחו ביום העצמאות. על פי האמור זה מאוד מובן, הרי אין זה עוד יום שמח בלוח השנה שבו אנו שמחים ולכן ראוי להתגלח אלא יום העצמאות הוא ממש היום שבא ומתקן את מה שאנו אבלים עליו. כל הנזק לעם ישראל בימים האלו הולך ומיתקן לעינינו, יש לנו עצמאות, דמנו לא הפקר כמו שהיה, ומבחינת עולם התורה מצבנו מעולם לא היה טוב יותר, כמות הישיבות שיש בארץ ישראל לא היתה כמוה מעולם, ועם חזרתנו לארץ ישראל מעינות החוכמה נפתחו לנו ולאט לאט עולם התורה מתעורר מתרדמתו הארוכה שנמשכה כמעט מבית ראשון שמאז לא היתה לנו עצמאות מדינית באמת. ונשמות של גאולה שמלכות תורה ומלכות צומחות לנו לאט לאט.

לכן, ישנה סיבה ישירה שבגינה אנו מבטלים את האבלות של ימי ספירת העומר ליום אחד. ואולי, אם נאמר בזהירות, מצד האמת היינו צריכים לבטל את האבלות הזו לגמרי, אלא כיוון שאין לנו בית דין מספיק גדול לבטל גזרות שגזרו קודמיו אנו נוהגים מנהגי אבלות גם כיום.

שנזכה לגאולה שלמה במהרה בימינו ולבניין בית המקדש!

בימים אלו, ימי ספירת העומר, אנו מתאבלים על מותם של תלמידי ר' עקיבא, ועל פי הגמרא הידועה ביבמות (סבב) הטעם למיתתם הוא משום שלא נהגו כבוד זה בזה, דבר זה הביא להתמעטות תלמידי החכמים בדור וגרם להחשכת אור התורה.

ישנו הסבר נוסף ופחות ידוע לסיבת מיתתם של תלמידי ר' ע. באגרת רב שרירא גאון (מהדורת לוי, עמ' 13) כתוב "והיה שמדא על התלמידים של ר' ע", והכוונה היא שנהרגו על ידי המלכות, כלומר ע"י הרומאים במלחמה נגדם וכנראה שהכוונה למרד בר כוכבא. הפירוש הזה מאיר לנו את כל סיבת האבלות בצורה שונה. אז נחבר את כל החלקים ומידע שיש לנו. אנחנו יודעים שהיה מרד בר כוכבא שבהתחלה הצליח להקים פה עצמאות מדינית למשך שלוש שנים. אחר-כך באו הרומאים ודכאו את המרד והרגו המון מעם ישראל וייתכן שמתוכם היו 24,000 תלמידי ר' עקיבא שכנראה יצאו לצבא בהוראת רבם כפי הידוע שהיה תומך נלהב של בר כוכבא וראה בו כמשית.

לפי ההסבר הנ"ל, לא זו בלבד שמיתתם של כל-כך הרבה תלמידי חכמים השאירה רושם כבד על העם, אלא שמיתתם הביאה ממש לחורבנה של המדינה ואיתה כל עולם התורה שבה.

מכאן ניתן להסיק, שסיבת האבלות שאנו אבלים היום בספירת העומר היא על עצם החורבן של מדינה, וכמו שידוע שכאשר עם ישראל יושב בארצו עם שלטון משלו אז התורה מתפתחת ומתגדלת ובזמן שהוא בגלות התורה משתכחת ויורדת לכן אין פלא שירד חושך גדול לעולם התורה אחרי המרד.

מציאת כסף בישיבה

ר' אלוו אלהרר

יד להקדש" האגודה מוסיף על כך וכותב: "לכך אם אדם מצא דבר בהקדש בחצר בית הכנסת זכה בו (האדם)".

בטעם הדבר הסביר הרשב"ם בב"ב דף עט סוף ד"ה 'הכי קאמר' שלא אלים כוח הקדש ככוח הדיוט משום שרק בהדיוט אתרבי חצר מ' ואם המצא תמצא בידו אבל לא בהקדש.

הסוברים שיש קניין חצר להקדש - אך יש ראשונים החולקים על כך וסוברים שלא יתכן שיהיה כוח הדיוט חזק יותר מכח הקדש. הראשונים הם הרמב"ן בב"ב⁴, וכן התוס' ר"ד. וכן הר"ן הסביר את המשנה במעילה (שהובאה בגמרא בב"ב) שיתכן וחצר של הקדש קונה אך לא מקדשת את החפץ (אין בו דין מעילה) משום שבשביל חיוב מעילה צריך שאדם יקדיש במעשה את הדבר המסוים⁵ אך החפץ נקנה גם ללא דעת, ורק יאוש בעלים מספיק. עוד הוסיפו האחרונים (הובא בקצוה"ח סימן ר', סק"א) שכן מצינו שליחות להקדש כמו כהנים שבגמרא בנדרים דף לה הובא שהם שלוחי שמים (שלוחי דרחמנא) והרי קניין חצר היא גם משום שליחות.

אדם המוצא כסף בישיבה האם הכסף שייך לו או שמא הוא של הישיבה מדין 'חצרו של אדם קונה לו'?

המקור לקניין חצר (באופן כללי) הגמרא בגיטין דף עזא - מהפסוק גבי תשלומי כפל של גנב "אם המצא תמצא בידו" נלמד מיתור המילה 'תמצא' - בכל צורה שהיא ואפילו בחצרו של האדם. וכן לומדים מהמילה 'ונתן' שמועילה נתינת גט אף לחצירה של האשה². בגמרא נחלקו האם חצר היא משום יד או מדין שליח. רב אשי למסקנה כותב שחצר היא גם משום שליחות (כאשר אין צד הפסד לבעל החצר - דין זכין, ולכן לא צריך שיעמוד ליד החצר) וגם מדין יד (כאשר יש צד הפסד לבעל החצר - כמו גט - ואז צריך לעמוד בצידה)³.

קניין חצר בהקדש - המשנה במעילה דף יג. מביאה שאם הקדיש בור ריק ואח"כ נתמלא במים או הקדיש שובך ריק ואח"כ נתמלא יונים - אם באו לאחר מכן מים לבור או יונים לשובך - הם נשארים חולין.

הסוברים שאין קניין חצר להקדש - התוס' שם ד"ה 'אבל' כותבים: "ולא ביונים מטעם הפקר דחצר משום יד איתרביא (גטין דף כא.) ואין

¹ הסוגיא רחבה היא מאוד ולכן נביא רק עיקרי הדברים. לעיון נוסף: אבידה בחצר לפני יאוש: גמרא ב"מ כה. תוס' ד"ה 'דשתיך' ורא"ש שם, מרדכי שם סימן רנ"ט, רמ"א ס' רסח"ס"ג, ש"ך ח"מ סימן רסח"ס"ב. נתה"מ רסב ס"א.

² ונתן בידה - אין לי אלא ידה; גגה, חצרה וקרפיה מנין? ת"ל: ונתן, מכל מקום. ותניא נמי הכי גבי גנב: ידו - אין לי אלא ידו; גגו, חצרו וקרפיה מנין? ת"ל: המצא תמצא, מכל מקום. משמע שכל דבר שנמצא אצל אדם בחצרו הרי הוא שלו.

³ על גבי זה נחלקו הראשונים בקניין חצר במציאה האם פועלת מדין שליחות או מדין יד.

⁴ הנתיבות ריש סימן ר', רוצה להגיד שאין מחלוקת כלל בין הרמב"ן לאגודה, ושגם הרמב"ן מסכים עם האגודה לעניין מציאה משום שיש פה מציאות של 'חב לאחרני' במה שמגביה את המציאה. וצריך את שלוחו של בעל הממון ולא עשאו הקב"ה (שהוא בעל ההקדש) לשום אחד לשלוח לחוב לאחרני. והרמב"ן רק דיבר על המשנה במגילה ששם לא חב לאחרני כלל. ואי לא בירא ושובכא לא היו באים המים או היונים.

⁵ ונלמד מהפסוק "מקדשי בני ישראל" זבחים מה"א.

המג"א בסימן קנ"ד הביא את דברי האגודה וכן הביאו המשנ"ב שם. הרב משה שטרנבוך בתשובות והנהגות יצא לעשות חילוק בין סוגי הבתי כנסיות- אם הבית כנסת מנוהל ע"י ועד- אז אין להם חצר, אך

אם הבית מדרש הוא של יחיד ששייך לו וליורשיו אחריו- אז ודאי שיש למקום דין חצר לקנות לו. **להלכה למעשה בישיבתינו הקדושה, יש לברר עם רבותינו שליט"א.**

דין ערלה בפלפלים

טל טוזו

אימא צוויי

פירוש, בסיפא של הפסוק כתוב "שלוש שנים..לא יאכל" מזה מובן שמדובר בעץ מאכל, אז מדוע כתבה התורה "עץ מאכל" ברישא של הפסוק, לכאורה מילים אלו מיותרות. לכן רבי יוסי לומד מזה שאפילו אם אמר הפנימי למאכל והחיצון לסייג-הפנימי חייב והחיצון פטור. ר' יונה אומר: למד דבר מסופו ממשמע שנאמר (שם) ובשנה החמישית תאכלו את פריו להוסיף לכם תבואתו. וכי אין אנו יודעין שבעץ מאכל הכתוב מדבר מה ת"ל ונטעתם כל עץ מאכל את שהוא למאכל חייב לסייג ולקורות ולעצים פטור. פירוש, בפסוק שאחרי כתוב "תאכלו את פרי" ומובן מזה שמדובר בעץ מאכל אז מדוע כתבה התורה "עץ מאכל" ברישא של הפסוק לכאורה מילים אלו מיותרות. לכן רבי יוסי לומד מזה שאפילו אם אמר הפנימי למאכל והחיצון לסייג-הפנימי חייב והחיצון פטור.

לפי שתי השיטות (ר' יוסי ור' יונה) רבי יוסי התנא סובר שהמלים "עץ מאכל" באו ללמד את הדין שאפילו אמר הפנימי למאכל והחיצון לסייג הפנימי חייב והחיצון פטור. אולם בבבלי רבי מאיר לומד מהמילים האלו שאפילו הפלפלין חייבין בערלה. ובפשט זו מחלוקת תנאים. ויש להקשות מדוע הגמרא בבבלי שרצתה לתרץ את רבא לא אמרה שהברייתא היא דעת רבי מאיר ורבא סובר כרבי יוסי.

ועוד קשה, שאם פוסקים כרבי מאיר אז אי אפשר לפסוק כרבי יוסי וכן להפך. אולם הרמב"ם (הלכות ברכות פרק ח הלכה ז) פסק **כרבי מאיר**: "הפלפלין והזנגביל-בזמן שהן רטובין, מברך עליהן תחילה בורא פרי האדמה; אבל יבשים, אינן טעונין ברכה לא לפנייהם ולא לאחריהן- מפני שהן תבלין, ואינן אוכל". ולפי רבי יוסי לא צריך את החילוק הזה שפלפלים בין רטובים בין יבשים לא חייבים בערלה ולא מברכים עליהם. ובמקום אחר (הלכות מעשר שני ונטע רבעי פרק י הלכה ג) פסק **כרבי יוסי**: "נטע אילן וחיטב שיהיה הצד הפנימי שלו למאכל והחיצון לסייג, או שיהיה הצד התחתון למאכל והעליון לסייג-זה שחיטב עליו למאכל, חייב בעורלה; זה שחיטב עליו לסייג או לעצים, פטור: שהדבר תלוי בדעתו של נוטע".

לסיכום: "עץ מאכל" מה בא ללמדנו? רבי יוסי או רבי מאיר? ואם את שניהם, כיצד?

נשמח לקבל תשובות לעלון הבא..

הגמרא **בבבלי** במסכת ברכות דף לו,ב מביאה מחלוקת אמוראים מה מברכים על גריגי פלפל (פלפל שמתבלים בו אוכל והוא יבש ולא פלפל גינה שנאכל כירק). רב ששת אמר מברך שהכול נהיה בדברו - כיון שהשתנה לרעה. רבא אמר לא כלום- אין מברכים עליהם כלל, שאינם ראויים לאכילה.

הגמרא מקשה על רבא מברייתא שאמר **רבי מאיר**: כתוב בפסוק "וכי תבואו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל וערלתם ערלתו את פריו שלוש שנים יהיה לכם ערלים לא יאכל". מזה שכתוב "את פרי" מובן שזה עץ מאכל אז מדוע התורה כותבת את המילים "עץ מאכל" לכאורה מילים אלו מיותרות. לכן אומר רבי מאיר שהפסוק בא לרבות עץ שטעם עצו ופריו שווה ואיזהו זה הפלפלין ללמדך שהפלפלין חייבין בערלה למרות שהפלפל אינו פרי. ולכן קשה על רבא שהרי לפי הברייתא הפלפלין כן ראויין לאכילה שאם לא כן לא היו נאסרים בערלה ולכן יש לברך עליהם. מתרצת הגמרא שהברייתא עוסקת בפלפל רטוב וטרי שראוי לאכילה, אולם רבא דיבר על פלפל יבש שלא ראוי לאכילה ואין לברך עליו.

בירושלמי מסכת ערלה בהתחלה: משנה - הנוטע לסייג ולקורות פטור מן הערלה. **רבי יוסי** אומר אפילו אמר הפנימי למאכל והחיצון לסייג הפנימי חייב והחיצון פטור. פירוש, אדם שנוטע עץ מאכל, שלוש שנים אסור לאכול פריו כיון שהוא ערלה אולם אם אדם נטע את אותו עץ מאכל לא לשם מאכל אלא לעשותו גדר בין השדות או כדי לעשות מהעץ קרשים לבנייה או לשריפה- פטור מהערלה.

הגמרא שם מסבירה מאיפה נלמד דין זה של תנא קמא: "כתיב (ויקרא יט) ונטעתם כל עץ מאכל את שהוא למאכל חייב. לסייג ולקורות ולעצים פטור. מעתה אותו של מאכל אפי' חיטב עליו לסייג יהא חייב. ת"ל עץ מאכל". פירוש, מזה שכתוב "**ונטעתם** כל עץ מאכל" משמע שהנטיעה תהיה לצורך אכילה. בדעת רבי יוסי יש מחלוקת בגמרא. ר' יוסי האמורא ור' יונה.

ר' יוסי אומר: רבי יוסי ילמד דבר מתחילתו ממשמע שנאמר (שם) שלש שני' יהיה לכם ערלים לא יאכל. וכי אין אנו יודעין שבעץ מאכל הכתוב מדבר מה ת"ל ונטעתם כל עץ מאכל את שהוא למאכל חייב לסייג ולקורות ולעצים פטור.

התנערי מעפר קומי!

אריאל לוי (ש"ד)

13 תשרי

"ואולך אתכם קוממיות"(ויקרא כו יג). הספורנו במקום מפרש: "על היפך" אשר אמרו לנפשך שחי ונעברה ותשימי כארץ גוף"(ישעיה נא) אומות העולם אמרו לעם ישראל כפוף עצמך להשתטח בארץ ונעבור עליך. והיפך זה "קוממיות", שיתנערו מעפר ויעמדו בקומה זקופה."

ויותר מזה כותב הספורנו על הפסוק "והיה זרעך כעפר הארץ" (בראשית כח יד), שאין כוונת המקרא לנבא על ריבוי ישראל כעפר,

בקרב נחוג את יום העצמאות של מדינתנו האהובה, ישנם הרבה דעות וקולות שנשמעים לאורך התקופה האחרונה, שמדינת ישראל תחת סכנת איום ממשי ופוליטי, כוחה של המדינה נחלש בכל מיני מישורים, ונשאלת השאלה האם אנחנו באמת בדרך לגאולה?

בפרשת בחוקותי מחזר עניין השכר והעונש התלוי במעשים של עם ישראל, בהתחלה מתואר מצב בו העם הולך בדרך המצוות, אז מובטח

אלא כענין "ותשימי כארץ גוֹר", שלמרות שנמצאים בתחתית השפלות, תשועת הא-ל העתידה תהיה אחר רוב שפלות ישראל בהווה היום בגלותם אשר כמוהו לא נהיה, כמו שמזכר בגמ' בסנהדרין(צו א) "אמר רבי יוחנן אם ראית דור שצרות רבות עליו כנהר, חכה לו, שנאמר כי יבוא כנהר צר, וסמך ליה ובא לציון גואל".

הרמב"ם כתב באיגרת תימן שהדמיון לעפר הוא שאף על פי שהכול דורסים אותו, הרי באחרית ימיו של האדם מכסה אותו העפר. **הרי לנו תחזית היסטורית, שכאשר יגיעו ישראל למדרגה שפלה שאין ממנה, יתנערו מן העפר ויעלו.**

בסיום התוכחה בפרשת בחוקותי נאמר: "זכרתי את בריתי יעקב וכו' ואף את בריתי אברהם אזכור", לא נאמר "בריתי עם יעקב" אלא "בריתי יעקב".

ישנה ברית הנקראת ברית אברהם וברית יצחק, והם מקבילים לגורל ישראל. בתחילה עם ישראל נכבד בעיני האומות, "נשיא אלוקים אתה בתוכנו". יצחק אורו שוקע והוא מבודד, שנוא ומקנאים בו, יעקב כבר חשך אורו ולא זכה לשבת בשלווה. ההתנערות תהא בסדר הפוך, תחילה ברית יעקב שיחזיקו מעמד גם בחושך, ומשם תתגשם ברית יצחק, שמעמדם יתרומם עד לכדי שנאה וקנאה, ולבסוף תתגשם ברית אברהם ויהיו נכבדים בעיני העולם, ויכירו ערכם.

בדורנו שהגענו למדרגה הפחותה ביותר בעיני אומות – הלא היא השואה האיומה, אות היא שהחלה להתקיים הנבואה "ואולך אתכם קוממיות", שמשמעותה "כשתי קומות של אדם הראשון"(ספרא).

המהר"ל בנצח ישראל (פרק נא) מפרש שתי קומות, על פי דברי הגמרא שקומתו של אדם הראשון הייתה אמתיים אמה, שהמספר מאה מורה על שלמות, וקומתו מאתיים משמע שיש בו שתי שלמויות, השלמות האחת היא הקומה הגשמית, והשלמות השנייה היא הקומה הרוחנית, וכאשר חטא אדם הונמכה קומתו למאה באמה, שעל זה נאמר "ותשת עלי כפך", כף בגימטריה מאה.

לאחר שעם ישראל יתנער מעפר, לא ישוב רק לקומתו הגופנית שהייתה קודם לחטא אדם הראשון, אלא תתוסף בו גם הקומה האלוקית ותהיה קומתו כפולה, מאתיים אמה. ועל כך אנו מתפללים "ותוליכנו קוממיות לארצנו". וכתב על זה הרב קוק (מאמרי הראי"ה): "שתי קומות כשל אדם הראשון, כי הגוף והנשמה יחד הם קומה שלמה, גשמית ורוחנית".

צריכים אנו לדעת שאנו נמצאים בדור של גאולה, למרות שלא הכל מתנהל כשורה במדינה בכל מיני מישורים ותהליכים, זהו תהליך שאנו שותפים אליו במישור הגופני והרוחני, ונושאים ביחד את עם ישראל אל הגאולה לתקן עולם במלכות שדי.

פִּיטְוֵי יִשְׂרָאֵל

קדושתו, זה עצמו לנו לעד כי לא עזב ה' את עמו בעבור שמו הגדול, ומזה אנו שואבים את כל תנחומינו, ואשר בזה הננו מתפארים.

בין שואה לגאולה - הרב יעקב משה חרל"פ

מבחן האהבה

השעה, שעת מבחן היא. כל דור יש לו מבחן אחר, ודורנו במבחן **האהבה הוא נמצא.** עברנו על כמה מבחנים ועל כמה ניסיונות גדולים ובכולם עמדנו ונזר הניצחון על ראשנו... ועתה הוא המבחן האחרון, מבחן האהבה, 'כי מנסה ה' א-לוהיכם אתכם לדעת הישכם אוהבים את ה' א-לוהיכם בכל לבבכם ובכל נפשכם...' אין עוד כופה לעבור על דברי תורה, אין עוד כופה לסור מאחרי ה'..

כל העמים נהפכו לשונאי ישראל, נלקח מהם כל זיק של יושר לבב, עובדים לכוחם ועוצם ידם. כלי המשחית הוא אליליהם, עושים בישראל ככל העולה על רוחם, ואין בוכה ומבכה ואין אף מי שיוציא אנחה על מישבתנו, איבדו מאיתנו שישה מיליונים באכזריות נוראה – ואין פוצה פה ומצפצף, כאילו לא קרה מאומה ועוד מוסיפים סרה לענות את ישראל ולא לתת מקום מנוחה לכף רגלם ולהשיב להם את אדמתם שחמסו מהם. הסתרה נוראה כזו – **אין זה אלא למבחן לדעת, כי עם כל ההסתרות וכל החשכות לא נשכח את ה' א-לוהינו, ונאהוב אותו אהבה בלי מצרים, אהבה בלי כל תנאים,** אהבת עולם ואהבה רבה, וזוהי ניבחנו, כי אש אהבת ה' בוערת בקרבהו ומיד יתקיים היעוד במלואו, 'קומי אורי כי בא אורך וכבוד ה' עליך זרח' (מתוך חוברת 'אמרי נעם', תש"ז).

העלאתם של המרורות הנוראות להיות גופי תורה

במסתרים תבכה נפשי על עם ה' אשר נפל בידי טמאים, ויהרגוהו ויחמסוהו, וכשליש מאחינו נספו בלא עת, ואשר התעללו בהם זדים ארורים ושחקו על משבתם, אוי מה היה לנו, על מה נבכה, אם על ישראל – צדיקיו, חסידיו וגאוניו, שנהרגו, נחנקו, נסקלו ונשרפו ועלו על המוקד, אם על חילול שמו הגדול יתברך, אם על חילול תורתו הקדושה, אם על עצמותיהם הקדושים הנשלכים על פני חצות, ואיה הוא הניב לתנות את צרותינו וכאב לבבנו ונפשנו.

ואולם בזאת נינחם, כי 'צדיק ה' בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו', בזה עצמו שאחרי כל ההסתרות הנוראות האלה, עוד אנו מדובקים דביקות אמת בחיי העולמים ברוך הוא וברוך שמו, ואנו מכירים בצדקת דינו, ועוד אנו מלאים תקווה וציפיית ישועה, כי כשם שראינו בצרותינו ושברנו הנורא, כן יראנו נפלאות בישועתו, ושמו הגדול יהיה מבורך מעולם ועד עולם, ועם ברכת שמו יורם גם קרן ישראל עם קדושו בארץ

ואולם מיסודות של רזי עולם שכל דבר חוזר לשורשו, והגבורות הם נמתקים דווקא בשורשן, ובכל מה שמתרחש בישראל, כאשר כן מכל מה שהעבירו אותנו במצרים נעשה מזה תורה שכולה אומרת כבוד ה', ואם תחסר אות אחת התורה פסולה. וכן הוא מאז ועד עולם, כל מה שעובר על ישראל מתעלה אח"כ לדרגתה של תורה, שזה שפוטטים הכל ע"פ התורה הם עצמם מתהווים לגופי תורה, וחיבת קודש זו מיוחדת רק לישראל עם קדושים שגם בזמן נפילתם וירידתם, והם מתחייבים אז לייסורים ועונשים קשים ומרים, **חוזרים כל אלה להיותם הם עצמם לנפלאות תורתנו הקדושה, שאין לך דבר שאין עליו דין והלכה, וכשמבררים אותם ודנים עליהם את ההלכה, הרי הם תורה למפרע,** אשריך ישראל מי כמוך עם נושע בה'.

וכאשר התורה היא 'פקודי ה' ישרים משמחי לב', אין לנו דבר אשר יוכל לשמחנו כי אם ע"י פקודת קודש זו שאנו מבררים את ההלכות לרגלי המאורעות, ומתברר למפרע כי הכל מיד ה' עלינו השכיל ללמדנו תורת א-לוהים חיים ולפוקדנו בפקודת ישועה ורחמים, ולקיים בנו: 'שמח צדיק כי חזה נקם, פעמיו ירחץ בדם הרשע, אל נקמות ה' אל נקמות הופיע'.

וזאת היא עבודתנו – עבודת הקודש אחרי כל המרורות הנוראות שעברו עלינו, להעלותם לתורה, בבחינת תחיית המתים שתהיה רק ע"י טל של תורה, 'כי טל אורות טלך', כל המשתמש באורה של תורה אור תורה מחייהו, **ומכאן זו תורתנו של משיח, שיברר ויעלה את כל הדברים שעברו עלינו בימי הגלות,** הכללים והפרטים והפרטי פרטים, דבר אחד לא נעדר, לבחינת תורה שבה נברא העולם, כולה שמותיו של הקב"ה (ברכת מרום, עמ' צח-ק).

על החלטת האו"ם כט' בנובמבר – כשם שנשבענו שלא לדחוק את הקץ (כתובות קיא, א) כן נשבענו שלא לרחק את הקץ, ועלינו להאמין כי הכל ממפעלות תמים דעות, ועקבות משיחו ופעמיו הננו כבר שומעים (מכתבי מרום, מכתב עח').

על המדינה - עם כל המגרעות אשר יש להצביע עליהן פה ושם, הנה כאן נולדה האומה, נולדה המדינה, לידה של ממש, וכשם שלא יעלה על הדעת שיש לבטל את הילודה בעולם, מכיוון שהיא מביאה לידי טומאת לידה, כן אין כל פלא אם אנו עדים לצערנו לכמה צללים עקב הלידה הגדולה של המדינה. אנו תקווה כי כל אלה יגחו ויחלפו ובקרוב נזכה לתיקונו של עולם! (מתוך עיתון 'הצופה' ט' באייר תש"י).

"הדבר ברור כשמש בצהרים שחורבן שלישי לא יהיה עוד, ומדינת ישראל שקמה לתחייה בל תמוט לעולם ועד!" (שירת הי"ם, עמ' 484).